

Van alles wat

Verslag van de Euro Birdwatch in Nederland op 5 oktober 2019

Gert Ottens

Inhoud:	pag.
Inleiding	3
1. De Euro Birdwatch van 2019	4
1.1 BirdLife International	4
1.2 Trektellen.nl	5
2. Methodiek en opzet van de Euro Birdwatch	5
3. De voorbereidingen	6
4. Deelnemende vogelwerkgroepen en telgroepen	7
5. Achter de schermen	8
6. De trek	8
6.1 Het weer	8
6.2 Samenvatting getelde aantallen	9
6.3 Aanvoer uit het noorden en oosten?	10
6.4 De Top 10 van 2019 nader bekeken	10
6.5 Opvallende waarnemingen	17
6.6 Europese resultaten	19
7. Persaandacht	20
8. Bronnen	21
Dankwoord	22
Bijlage 1: totalen per soort	24

Omslag: Gaaien vlogen massaal dit najaar! (foto: René van Rossum, telpost De Puinhoop, Katwijk).

Inleiding

In het weekend van 5 en 6 oktober 2019 vond voor de 26e keer een Euro Birdwatch plaats. Dit evenement wordt georganiseerd door BirdLife International en heeft o.a. als doel aandacht en draagvlak te creëren voor de bescherming van trekvogels. Het was de 24^e dat Vogelbescherming Nederland hieraan meedeed, op zaterdag 5 oktober. Daarnaast waren tevens in 40 andere Europese landen vele duizenden vogelaars en andere belangstellenden actief om zoveel mogelijk (trek)vogels te tellen (gecoördineerd door de Luxemburgse BirdLife-partner). De Nederlandse activiteiten tijdens dat weekend zullen in dit verslag worden beschreven, alsmede een korte samenvatting van de Euro Birdwatch in overig Europa.

De omstandigheden voor vogeltrek waren in Nederland bijna perfect; het weer was goed en mede daardoor vlogen er enorme aantallen trekvogels langs. Door de rugwind vlogen de vogels soms echter hoog, waardoor er vast zijn gemist.

Het aantal deelnemende telposten was door het weer ook meer dan gebruikelijk.

Over mediabelangstelling, en dan vooral van de regionale pers, hadden we deze keer weer niet te klagen. Een belangrijk doel van deze Euro Birdwatch is namelijk ook om het fenomeen vogeltrek onder de aandacht te brengen, en dat is goed gelukt. Daarnaast is het natuurlijk vooral een leuk evenement dat de Nederlandse vogelwerkgroepen, Vogelbescherming Nederland, de Europese BirdLife-partners en vogelaars (tot ver over de grenzen) samenbrengt door op dezelfde dag met hetzelfde bezig te zijn.

In dit verslag zijn weer een aantal leuke foto's afgedrukt die we van deelnemers toegestuurd kregen, waarvoor hartelijk dank! Wij hopen dat dit verslag een goede indruk geeft van de Euro Birdwatch 2019, zoals de deelnemers deze hebben beleefd.

Gert Ottens
Medewerker vrijwilligers en vogelwerkgroepen
Vogelbescherming Nederland

Zeist, oktober 2019

1. De Euro Birdwatch van 2019

Vanaf 1993 organiseert BirdLife International jaarlijks een Euro- dan wel een World Birdwatch. In Nederland werd bovendien al in 1989 een landelijke (trek)vogeltelling georganiseerd, een soort Birdwatch *avant la lettre* dus. De editie van 2019 was de 26^e Euro Birdwatch, maar omdat we in Nederland in het verleden niet jaarlijks meededen was het voor ons de 24^e keer (zie ook tabel 1).

Doel van het evenement is Europawijd aandacht te schenken aan vogels en hun leefgebieden. Hierdoor ontstaat meer draagvlak voor beschermingsactiviteiten in de verschillende deelnemende landen, doordat vogels en hun bescherming weer eens voor het voetlicht worden gebracht. Ook kan dit evenement ertoe bijdragen dat meer mensen geïnteresseerd raken in vogels. In Nederland wordt dit evenement vanouds georganiseerd door Vogelbescherming Nederland. In 2019 was de Europese coördinatie in handen van SOS, BirdLife in Slowakije.

Daarnaast is de Euro Birdwatch voor Vogelbescherming een uitstekende gelegenheid om in de pers het belang van Nederland voor trekvogels nog eens onder de aandacht te brengen.

1.1 BirdLife International

BirdLife International is een wereldwijd netwerk van nationale vogel- en natuurbeschermingsorganisaties en werd opgericht in 1994. BirdLife International richt zich op de bescherming van vogels, hun leefgebieden en daarmee op het behoud van de biodiversiteit op aarde. Zij werkt daarbij samen met lokale organisaties waarbij duurzaam gebruik van natuurlijke hulpbronnen leidraad is. Deze nationale Partners vormen de kern van het BirdLife netwerk. Het gezamenlijke werk van de Partners wordt gecoördineerd door een Secretariaat in Groot-Brittannië en regionale kantoren in Europa, Amerika, het Pacifisch Gebied, Afrika, Azië en het Midden-Oosten.

Noodzaak tot samenwerken

Veel vogels zijn trekvogels. Zij verblijven maar een deel van het jaar in ons land. Het beschermen van deze vogels in Nederland is minder effectief als zij buiten ons land worden bedreigd. Bovendien wordt er steeds meer internationale en Europese wet- en regelgeving opgesteld. Ook heeft ieder land de verplichting het behoud van de wereldwijde biodiversiteit serieus te nemen. BirdLife International biedt hiervoor een goed platform. BirdLife's wereldwijde netwerk van Partners - en via hen van vrijwilligers en lokale groepen - spelen een grote rol bij een veelheid aan beschermingsactiviteiten.

Met uitsterven bedreigd

Van de ca. 11.000 vogelsoorten op aarde worden er één-op-de-acht met uitsterven bedreigd. Daarnaast gaan er nog eens 5.000 soorten beduidend in aantal achteruit. Alarmerende cijfers die vragen om een strategische aanpak. Deze bedreigde vogelsoorten vormen mede de leidraad voor de prioriteiten in het werk van BirdLife International en haar Partners: voor de met uitsterven bedreigde vogelsoorten, die snel hulp behoeven, vormen speciale actieplannen de basis. Voor de overige soorten, waarvoor nog tijd is voor een meer geïntegreerde aanpak, wordt geprobeerd de belangrijkste leefgebieden beter te beschermen. Tevens wordt geprobeerd soorten die het nu nog goed doen, niet in de gevarenzone terecht te laten komen.

1.2. Trektellen.nl

Met dank aan de telposten aangesloten bij deze uitstekende website, mochten we in 2019 weer veel telposten begroeten. Daarnaast beschikken veel van de vogelwerkgroepen die al jaren meedoen aan de Birdwatch inmiddels ook zelf over een Trektellen.nl-telpost. Dit verslag is dan ook vooral het resultaat van deze kruisbestuiving. Eén van de toegevoegde waarden van deze samenwerking is dat het mogelijk is om de resultaten visueel te presenteren, zie bijvoorbeeld de figuren in paragraaf 6.4.

Telpost Leeuwarderbos, dat kan niet missen. Foto Merel Zweemer

2. Methodiek en opzet van de Euro Birdwatch

De opzet was in 2019 vergelijkbaar met de jaargangen 2004-08 & 2010-18: dat wil zeggen dat de deelnemende vogelwerkgroepen vrij waren om te tellen wat, waar en voor hoelang ze wilden. De tellingen lagen zoals gebruikelijk verspreid over het land. Voor de uitvoering kon men kiezen uit trektellingen, gebiedstellingen (telling van alle vogels *in* een bepaald gebied) of anderszins, bijvoorbeeld het tellen van vogels tijdens een excursie. Maar de nadruk ligt wel sterk op het tellen van *trek*vogels.

Met andere woorden: de Euro Birdwatch is een laagdrempelige happening, waar iedere Vogelwerkgroep of telgroep aan mee kan doen. En dat is meteen ook één van de doelen van de Euro Birdwatch: een evenement organiseren waarin vele vogel-, en/of natuurliefhebbers kunnen participeren, en genieten van de vogeltrek.

Pleisterende vogels die worden geteld dienen als zodanig te worden ingevoerd. Het is namelijk wel belangrijk om onderscheid te maken tussen trekkende en pleisterende vogels. Probeer dus - ook als de focus op het tellen van pleisterende vogels ligt – de trekvogels mee te nemen en in te voeren. Een goed voorbeeld waar dit van belang is, is de Spreeuw. Die kunnen in grote aantallen rondhangen bij slaapplekken en dit kan zijn uitwerking hebben op de getelde aantallen daadwerkelijk trekkende Spreeuwen.

Doordat niet alle tellers (maar de meeste wel!) op dezelfde manier hebben geteld zijn de 'analyses' in dit verslag wellicht niet altijd wetenschappelijk verantwoord, maar toch geeft het een aardig beeld van het fenomeen 'vogeltrek' op een gemiddelde herfstdag – begin oktober - in Nederland, mede omdat de tellers bij het invoeren onderscheid moesten maken tussen vogels die ter plaatse waren en langstreckende vogels. Daarnaast hebben we nu een behoorlijke reeks aan tellingen, wat het leuk en interessant maakt om vergelijkingen te maken.

3. De voorbereidingen

In mei 2019 kregen alle vogelwerkgroepen een eerste aankondigingsmail, later gevolgd door een herinnering. Vanaf dat moment werd in de drie maanden daarna steeds een 'e-mailnieuwsbrief' uitgebracht onder de deelnemende werkgroepen en telposten waarin iedereen op de hoogte werd gebracht van de voorbereidingen, gevolgd door een update met de (toen) definitieve aantallen; meteen na de birdwatch.

Tellers op telpost De Drieberg (foto: Gert Sleeuwenhoek).

Net als de voorgaande twee jaren verliep de samenwerking met www.trektellen.nl – ook in de aanloop naar het gebeuren - vlekkeloos.

Op de dag van de birdwatch in Nederland verscheen op de website van Vogelbescherming Nederland regelmatig een update van de getelde aantallen en de leukste foto's en waarnemingen.

4. Deelnemende vogelwerkgroepen en telgroepen

Deze editie werden 169 telposten bemand, voor het overgrote deel vaste telposten van Trektellen.nl., maar ook weer meerdere 'gelegenheidstelposten' die dus speciaal voor de Birdwatch zijn opgericht. Dat zijn er meer dan we de voorgaande jaren gewend waren, waarschijnlijk een gevolg van de uitstekende weers- en vogeltrekverwachting waardoor meer mensen hun telpost opzochten. Voor een complete lijst van de telposten, zie het Dankwoord op pagina's 24-26, en figuur 1 voor de ligging van de deelnemende telposten.

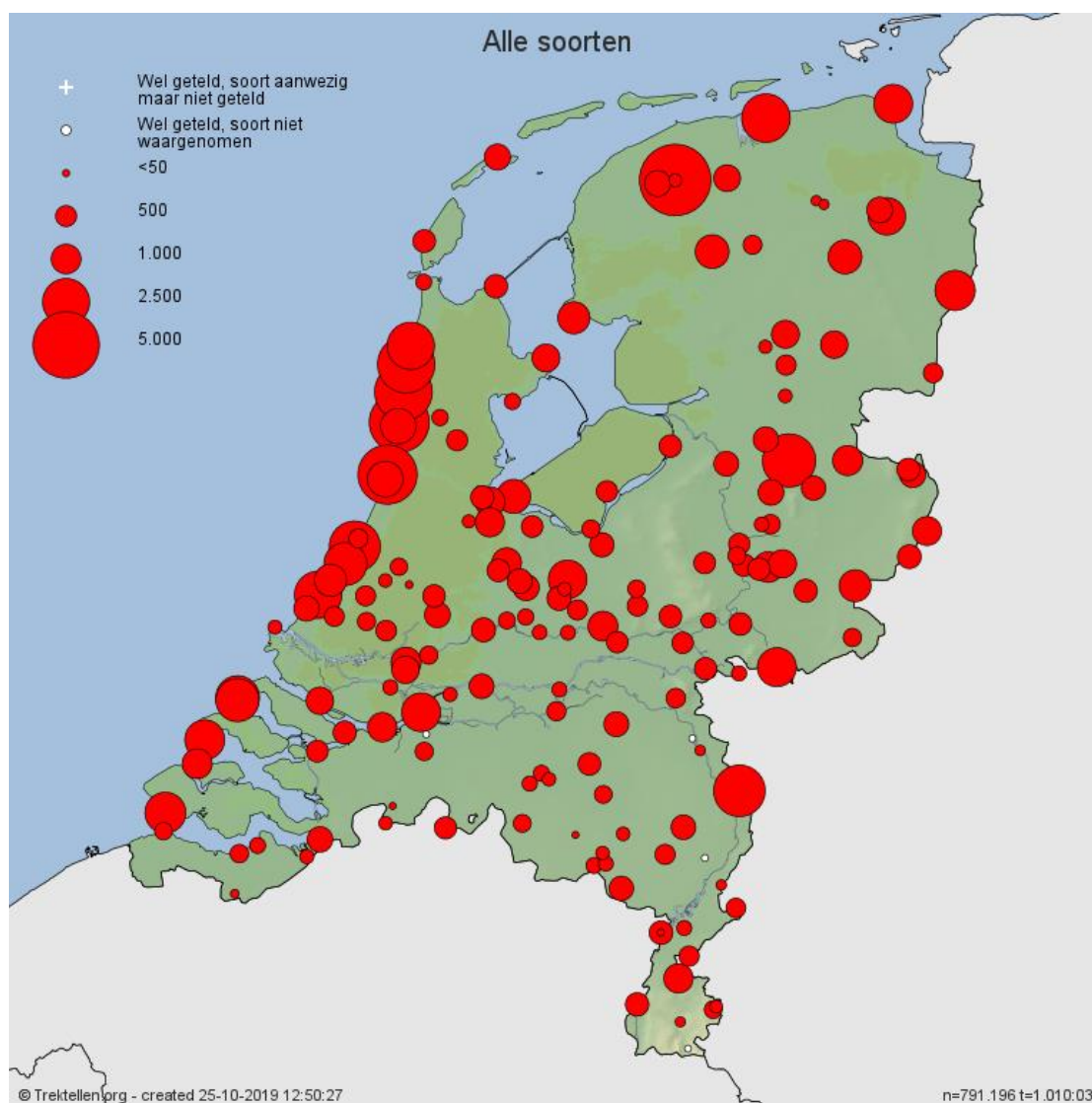

Fig. 1. Ligging van de deelnemende telposten, met gemiddelde aantallen trekvogels per uur/per telpost.

5. Achter de schermen

Net als in 2014-18 hadden alle telposten toegang tot www.trektellen.nl zodat de aantallen getelde vogels daar – ook direct in het veld d.m.v. een speciale app - ingevoerd konden worden. Het ‘binnenhalen’ van de cijfers verloopt daardoor snel. Overigens was er ook deze keer een zogenaamde ‘app-groep’ waarin vele telposten elkaar (en Vogelbescherming) regelmatig op de hoogte hielden van de ontwikkelingen en leuke waarnemingen. Zodoende voelde het toch een beetje alsof we er zelf bij waren. Deze app-groep werd in 2012 geïnitieerd door telpost Oelemars (VWG Losser), en dit jaar waren er weer meer telgroepen bij aangesloten.

Sfeerbeeld vanaf telpost De Wilck. Foto: Adri de Groot.

6. De trek

Bij de Euro Birdwatch gaat het natuurlijk ook om de getelde aantallen vogels en soorten (en die zijn weer een functie van het weer), dus hierbij een samenvatting van de trek die dag, zoals we deze van jullie hebben doorgekregen.

6.1 Het weer

De Euro Birdwatch staat of valt met het weer. Helder zicht is ideaal om te tellen, net als een lichte tegenwind, want dan vliegen de vogels lager en worden ze eerder opgemerkt. Dit vergemakkelijkt daarmee het tellen. Het weer was tijdens de Birdwatch zo-goed-als perfect, tenminste voor de vogels; vrij zonnig, en een matig rugwindje. Bij dergelijke omstandigheden vliegen de vogels vaak redelijk hoog, maar desondanks zijn toch relatief veel trekvogels geteld. Door de zonneschijn gingen ook vrij veel roofvogels op de wieden toen de aarde was opgewarmd.

6.2 Samenvatting getelde aantallen

In totaal werden in Nederland 824.389 vogels vastgesteld op 5 oktober 2019, verspreid over 209 soorten (zie ook Bijlage 1). Qua aantallen vogels was het dus één van de beste Birdwatch-evenementen (alleen 2018, 2014 en – langer geleden, en niet vergelijkbaar – 1993 ‘scoorden’ beter)! Dat komt tevens tot uitdrukking in het relatief hoge gemiddelde aantal vogels per telpost in 2019. En ook het aantal van 786.806 doorgegeven *trek*vogels geeft aan dat het een erg goede dag was. Voor een vergelijking met de resultaten van alle birdwatch-evenementen, zie tabel 1.

	Totaal	Aantal soorten	Aantal telposten	Gem. aantal vogels per telpost
2019	824.389	209	169	4.878
2018	1.373.868	207	168	8.178
2017	246.189	199	144	1.710
2016	552.455	199	158	3.497
2015	316.383	190	162	1.953
2014	1.425.405	208	165	8.639
2013	378.336	204	169	2.239
2012	373.690	189	157	2.650*
2011	351.094	210	180	1.952
2010	311.731	191	150	2.078
2009	161.535	184	120	1.346
2008	663.550	215	183	3.626
2007	474.581	208	150	3.164
2006	334.505	193	150	2.230
2005	355.836	201	125	2.847
2004	521.072	209	110	4.437
2003	189.955	166	70	2.714
2001	152.592	143	65	2.348
1999	91.249	132	70	1.304
1998	210.000	196	80	2.625
1997	500.000	201	75	6.667
1996	624.723	202	139	4.494
1993	3.661.747	241	458	6.240
1989	504.359	212	183	2.756

Tabel 1. Samenvattende aantallen van de afgelopen Birdwatch-evenementen (voor zover bekend).

*) = in 2012 is op 16 telposten niet geteld door het slechte weer; gemiddelde daarom van 141 telposten.

De Birdwatch-edities van de laatste jaren (vanaf 2004, excl. 2009) zijn wat de telwijze betreft onderling goed te vergelijken (samen met die van 1996, zie ook Ottens 2005). In al deze jaargangen werden namelijk vooral trekkende als ook wel pleisterende vogels geteld.

Het ‘eeuwige’ totaal van het getelde aantal vogels staat daarmee nu op 15.633.805. Het totale aantal soorten dat door de jaren heen in Nederland is vastgesteld tijdens de Euro Birdwatch is lastiger te bepalen, maar naar schatting gaat het om iets meer dan 300 soorten (incl. exoten en ‘escapes’).

6.3 Aanvoer uit het noorden en oosten?

Naast het weer is er een andere factor die van belang is voor de aantallen trekvogels die tijdens de Birdwatch in Nederland worden geteld: de 'aanvoer' vanuit het noorden en oosten van Europa. Traditioneel kijken we bijvoorbeeld naar de befaamde telposten bij het Zuid-Zweedse Falsterbo om te kijken naar wat er aan trekvogels is te verwachten tijdens de Euro Birdwatch, vooral omdat daar al sinds jaar en dag fanatiek wordt geteld en dagelijks worden gerapporteerd.

Uit Zuid-Zweden waren de week voorafgaand aan de Birdwatch grote aantallen vogels vertrokken in zuidelijke richting, vooral vinken en kepen maar ook flink wat sperwers en rode wouwen. Daarbij zette ook de gaaien-'invasie' van eind september in Nederland ook goed door. Dit was toch wel één van de leukste verschijnselen van deze Euro Birdwatch.

6.4 De Top Tien van 2019 nader bekeken

Figuur 2 geeft de tien meest getelde soorten in 2019 weer. De samenstelling hiervan is - wat soorten betreft - behoorlijk vergelijkbaar met voorgaande jaren, maar toch met belangrijke verschillen:

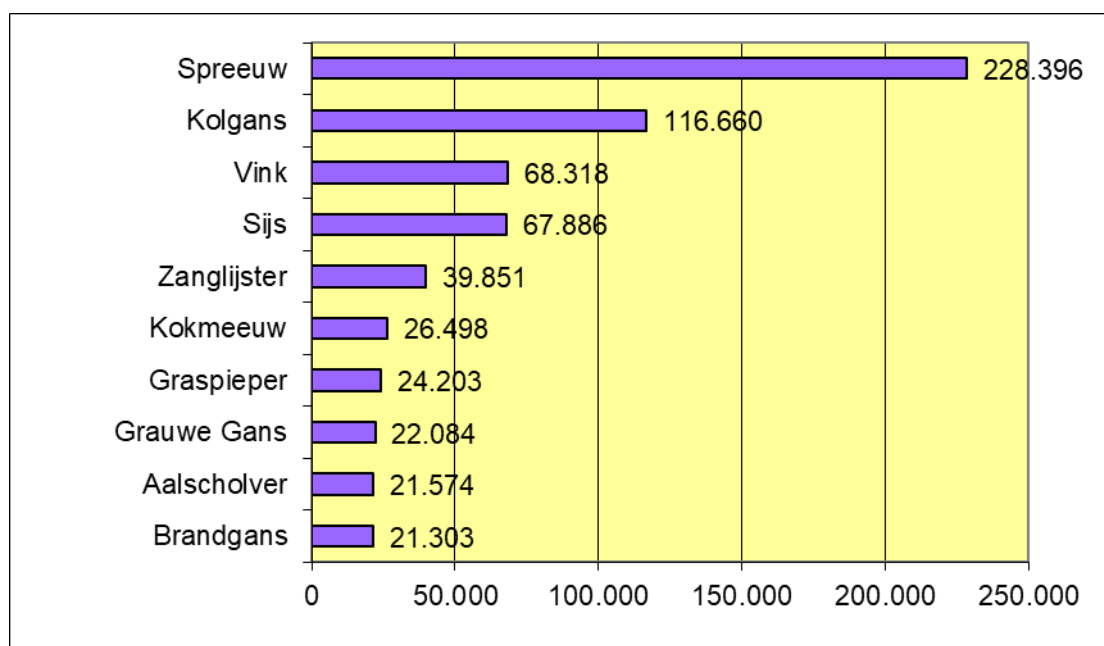

Fig. 2. Top Tien van de meest getelde soorten tijdens de Euro Birdwatch 2019.

Bovenstaande Top Tien is echter gebaseerd op alle doortrekkende vogels én de eveneens getelde pleisterende vogels. En wanneer we - op basis van de tellingen ingevoerd op trektellen.nl - alleen naar de trekvogels kijken (zie fig. 3) dan blijken er bijzonder weinig verschillen te zijn:

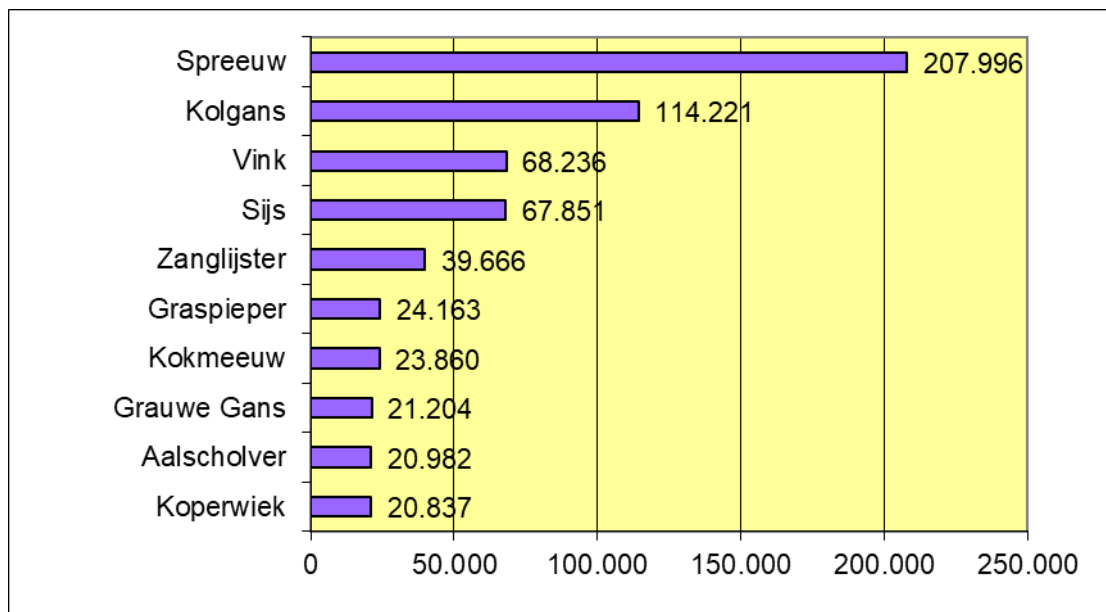

Fig. 3. Top Tien van de meest getelde *trekkende* soorten tijdens de Euro Birdwatch 2019.

Hieronder volgt (traditiegetrouw) een uitwerking van de Euro Birdwatch-Top Tien per soort, met tussen haakjes de notering tijdens de voorgaande jaargang (en uitgesplitst naar trekkende en pleisterende vogels).

1 Spreeuw (2)

228.396

Trek

Na een tussenjaar in 2018, waarbij de Vink voorrang kreeg, staat deze soort weer op z'n vertrouwde plek. En daar heeft de Spreeuw geen recordaantal voor nodig, want ze vliegen blijkbaar toch wel. Als doortrekkers zijn 207.996 vogels gemeld, nog steeds een respectabel aantal (met maar vier betere jaren). Dit maakt duidelijk dat ze heel goed vlogen.

Toptelposten in 2019 waren De Hamert 16.412 (9:00 uur), De Lemelerberg 12.349 (5:30) en Bergen aan Zee 9.404 (9:50). Hieruit kunnen we opmaken dat het zowel langs de kust als ook in het binnenland goed vloog, qua Spreeuwen, wat ook klopt. Meer een breed front dus.

T.p.

Het aandeel pleisterende Spreeuwen is dit jaar vrij laag, met 23.876 vogels over 22 telposten. Met name twee grote groepen, van resp. 9.500 (Groote Wielen) en 8.000 (De Horde) bepalen het beeld.

2 Kolgans (30)

116.660

Trek

Ganzen vlogen erg goed dit keer. Bij Kol- en Grauwe Gans is dat wel vaker het geval, en vooral die laatste staat eigenlijk stevast in de Top Tien. Een blik verderop in de Top Tien leert bijvoorbeeld dat Brandganzen het goed deden, maar ook Toendrarietgans (4.142 ex.; 2^e beste resultaat ooit), Rotgans (1.325; 4^e beste jaar) en Kleine Rietgans (506; absoluut record). Bij de Kolgans was tevens sprake van de eerste echte aankomst vanuit het noorden en oosten van najaar 2018, iets wat ook te zien is in figuur 4. Goed getimed dus, deze Birdwatch.

Toptelposten waren Azewijnse broek (8.400 vogels in 9:15 uur), Zuidveld/Sellingen (Gr.) met 7.057 in 10:02 uur, en Dwingelderveld met 4.756 trekkende Kollen (+ 360 t.p.) in 9:05 uur.

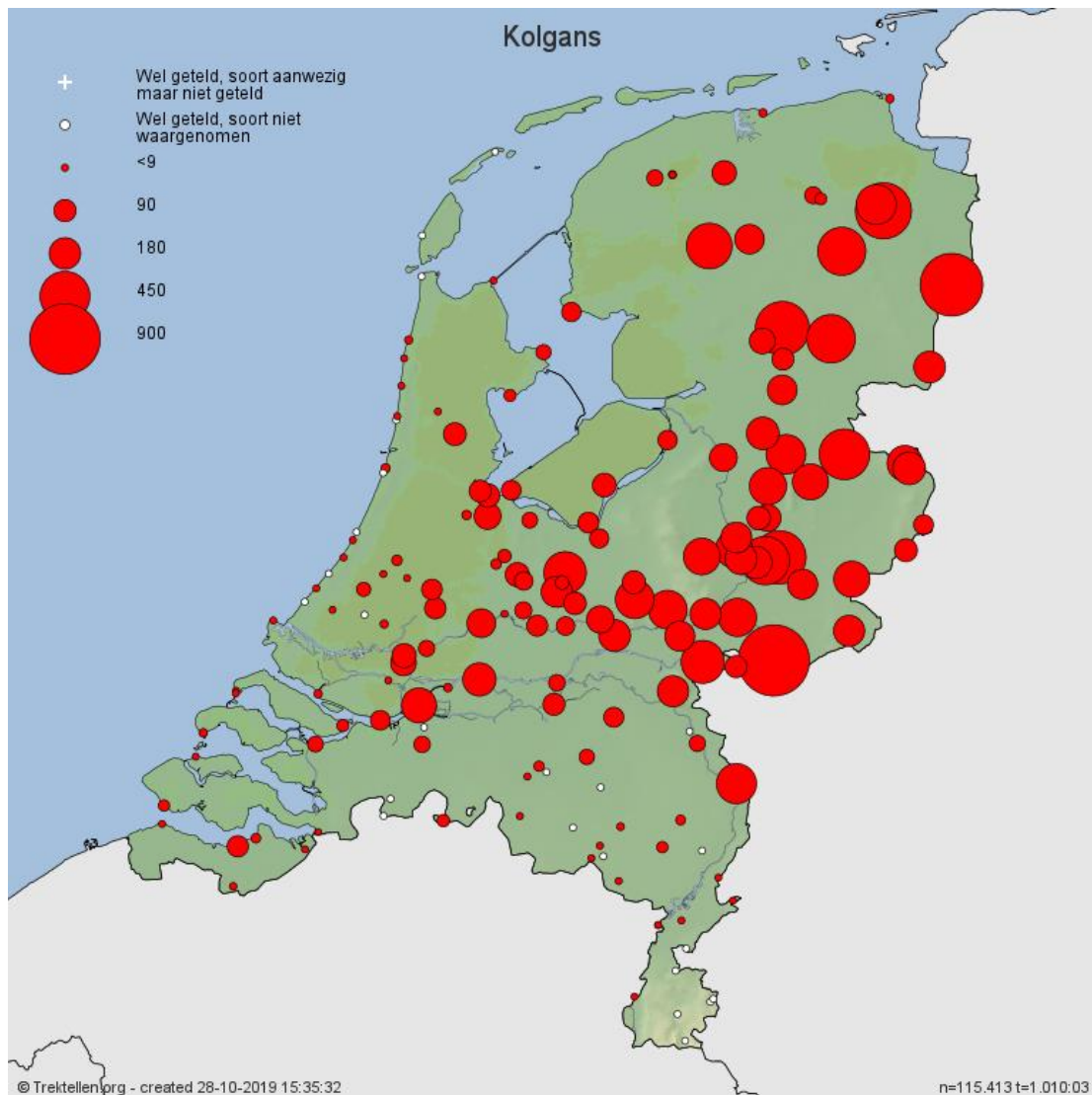

Fig. 4. Verspreiding van trekkende Kolganzen op 5 oktober 2019 (gemiddelden per uur).

T.p.

2.439 Kolganzen werden doorgegeven als pleisterend. Hiervan zaten er 1.500 bij Euro Birdwatch-telpost Venebuurt in Friesland, 939 bij Euro Birdwatch-telpost Dilkensplas in Limburg en dus een grote groep bij telpost Dwingelderveld, met kleinere aantallen elders.

3 Vink (1)

68.318

Trek

Ook voor de Vink weer normale aantallen (10% van 2018!), in tegenstelling tot de enorme aantallen van vorig jaar. En bij deze soort geldt dat het nog steeds een zeer respectabel totaal is (voor Birdwatch-begrippen dan). Drie keer eerder maar werden meer Vinken geteld dan in 2019. Sinds 2013 is het overigens bijna voortdurend stuivertje wisselen aan de top, met de Spreeuw welteverstaan.

De grootste aantallen werden langs de Noordzeekust gezien, met veel lagere aantallen op de binnenlandse telposten (zoals bij de Sijs en Zanglijster, zie verderop).

Toptelposten waren o.a. Bergen aan Zee (7.076 ex. in 9:50 uur), De Vulkaan (5.305; 11:27) en Parnassia/Kennemerduinen (4.499; 6:30).

T.p.

Het aandeel pleisterende Vinken (355) dat aan trektellen.nl werd toevertrouwd is nagenoeg verwaarloosbaar, met hooguit enkele tientallen exemplaren op 17 telposten.

4 Sijs (11)

67.886

Trek

Eén keer eerder stond deze soort in de Top Tien, namelijk 2015. Toen met 6.844 exemplaren. Vorig jaar kwamen ze nog wel in de buurt, met dus een 11e positie (10.720 vogels). Sowieso vlogen er begin oktober 2019 flinke aantallen Sijzen naar en door Nederland, met de Birdwatch als hoogtepunt. Onderstaande figuur spreekt in dat opzicht boekdelen:

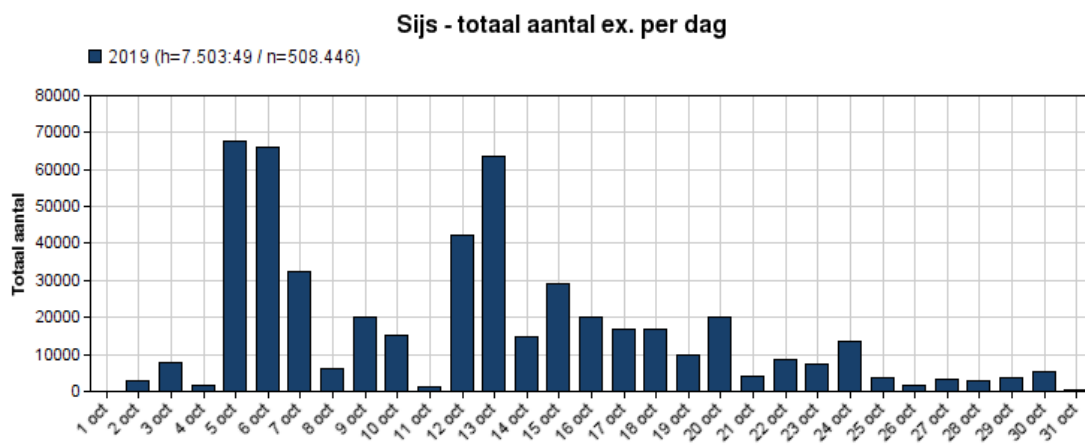

Fig. 5. Doortrekpatroon van de Sijs in oktober 2019.

In totaal werden in 21 Birdwatch-edities waarvan we de aantallen per soort weten zo'n 120.751 Sijzen geteld. Iets minder dan de helft daarvan komt dus uit 2019 (!).

Met name de kusttelposten hadden het tijdens de Birdwatch druk met het tellen van Sijzen. De telposten Lauwersmeer/Kustweg (9.745 ex; 9:05 uur), Bergen aan Zee (8.047; 9:50) en De Vulkaan (6.163; 11:27) bijvoorbeeld, noteerden flinke aantallen. In het binnenland vlogen ze bijna overal wel, maar in veel kleinere aantallen (zie ook bij Vink).

T.p.

60 Sijzen werden ter plaatse gemeld, op drie telposten.

5 Zanglijster (4)

39.851

Trek

Omdat Spaanse jagers trektellen.nl blijkbaar zouden willen misbruiken om aankomst en doortrek van enkele jachtsoorten te voorspellen, zijn de exacte aantallen en patronen van de Zanglijster (en ook Houtduif en Koperwiek) niet openbaar zichtbaar.

Deze soort deed een stapje terug ten opzichte van 2018, met 46.630 het 2^e beste jaar ooit (na 118.241 in het superjaar 2014!). En nu dus ook weer relatief veel Zanglijsters. Nu is begin oktober doorgaans toch al een goede tijd voor deze soort, het weer werkte deze keer goed mee. En met iets meer bewolking en zuidwest 3-4 waren er ongetwijfeld meer zichtbaar geworden.

Zoals meer soorten tijdens de Birdwatch geldt ook voor deze soort dat de trek vooral plaatsvond langs de kust, in dit geval van Petten in Noord-Holland tot De Nolle bij Vlissingen:

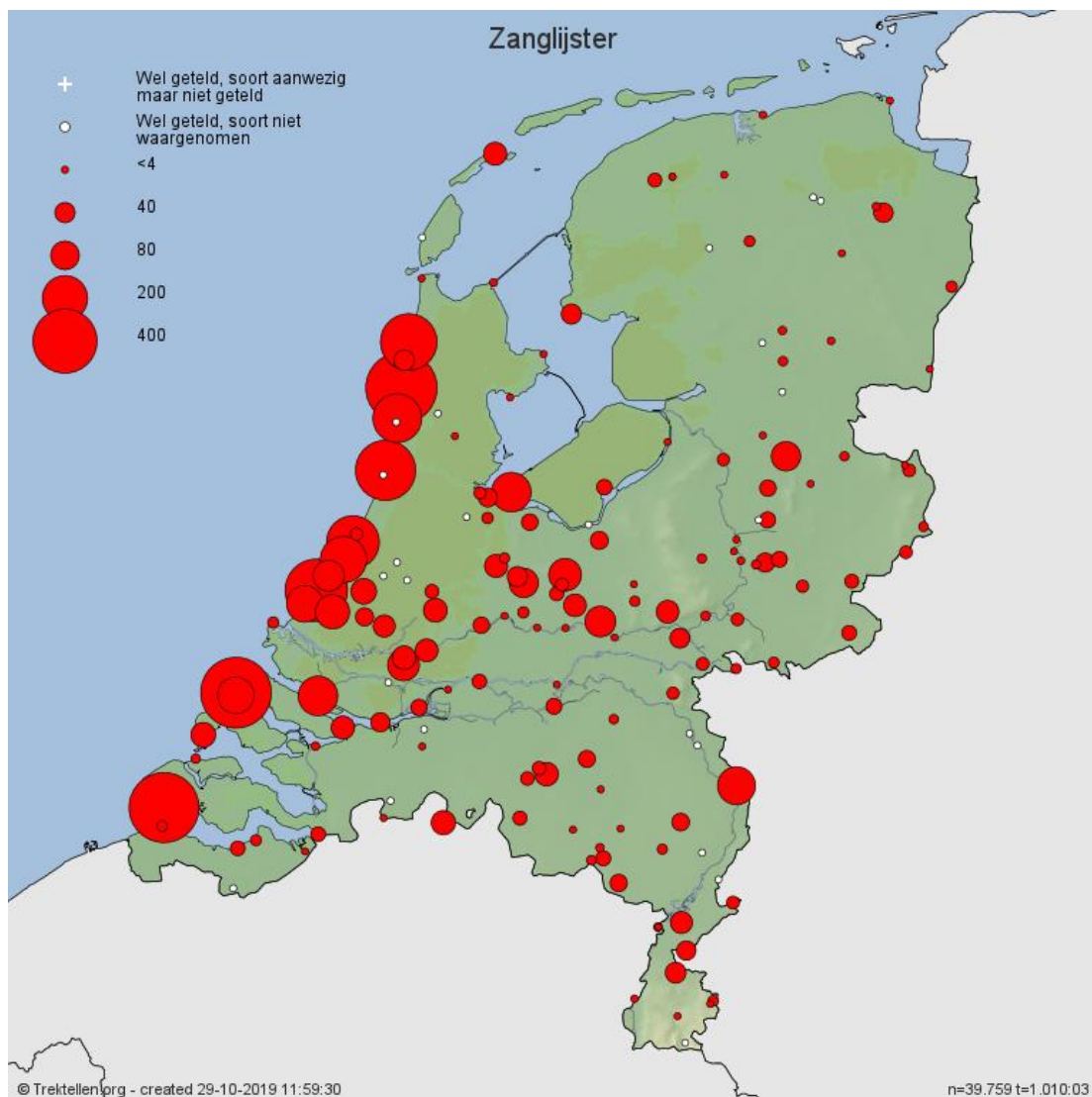

Fig. 6. Verspreiding van trekkende Zanglijsters op 5 oktober 2019 (gemiddelden per uur).

T.p.

Het aantal ter plaatse rondhangende Zanglijsters is houdt niet over: 352. Telpost De Bloedberg, in de duinen bij Monster (ZH) nam daar iets meer dan de helft van voor de rekening (185), met groepjes tot 40 exemplaren op nog eens 9 telposten.

6 Kokmeeuw (8)

26.498

Trek

Ook deze keer werden de meeste trekkende Kokmeeuwen niet in het rivierengebied geteld, net als vorig jaar maar in tegenstelling tot voorgaande jaren. Alleen langs de Noord-Hollandse kust was sprake van duidelijke trekbewegingen (deels van dezelfde vogels?). Met name bij Bloemendaal aan Zee (3.749), De Vulkaan (3.738) en Camperduin (2.610) deden deze meeuwen het goed.

T.p.

In totaal werden 'maar' 2.638 Kokmeeuwen als ter plaatse aangemerkt, er was dus echt sprake van trek bij deze soort. Dat is meestal wel anders. Bij telpost Woudrichem hingen 1.780 vogels rond, met veel kleinere groepen elders in het land.

7 Graspieper (3)

24.203

Trek

Het contrast met vorig jaar (131.111) kon bijna niet groter zijn tussen twee opeenvolgende jaargangen. Dit keer meer gemiddelde aantallen. Mogelijk dat veel Graspiepers toch te hoog vlogen om opgemerkt te worden? Want de omstandigheden waren goed voor deze soort. En als ze hoog vliegen is het hoge trekroepje waarschijnlijk makkelijk te missen en ze vliegen ook niet in dichte groepen zoals de twee vinkachtigen.

Want de trek van Graspiepers leek op die van Vink en Sijs: sterk geconcentreerd langs de Hollands-Zeeuwse Kust, maar verspreid over het hele land ook kleinere aantallen. Hierbij sprong één telpost er uit. Het gaat om Parnassia in de Kennemerduinen alwaar er 2.178 (335 per uur; 6:30 teluren) werden geteld. Maar ook bij Bergen aan Zee (1.660; 9:50 uur) en Kinderdijk (938; 8:00) vlogen ze redelijk.

T.p.

Het aandeel pleisterende Graspiepers is meestal niet om over naar huis te schrijven, zo ook deze keer. Acht telposten telden er in totaal 136.

8 Grauwe Gans (7)

22.084

Trek

De Grauwe Gans is een soort waarbij het normaliter voor een belangrijk deel om pleisterende vogels gaat. Het aantal trekkende vogels ontloopt het aantal pleisterende vogels doorgaans namelijk maar weinig. Dat was deze keer wezenlijk anders. Op 143 telposten werden in totaal 21.381 trekkers genoteerd. Dit lijkt op aankomst van noordelijke broedvogels, maar ook regionale verplaatsingen kunnen plaatselijk niet worden uitgesloten. Daarbij ging het overigens niet om grote aantallen per telpost, getuige de maximale waarnemingen van 964 ex. over Kwinteloijen (bij Veenendaal; in 8 uur), 768 langs Kinderdijk (8 uur) en 736 over telpost Aetsveldsche polder (bij Nigtevecht; 9:24 uur).

T.p.

In totaal werden nog 4.216 pleisterende Grauwe Gans gemeld, en telposten in of vlakbij waterrijke (moeras)gebieden scoorden hierbij natuurlijk heel goed. Voorbeelden hiervan zijn 880 vogels die men op telpost De Horde telde, en groepen van ca. 300 Grauwe Ganzen op drie andere telposten (Castelreesche Heide, Maasoever Groeningen-Oeffelt en Oostelijke Binnenpolder Tienhoven, UT).

9 Aalscholver (10)

21.574

Trek

Van het totaal werd het overgrote deel, namelijk 20.982, als trekkers doorgegeven. Naast een concentratie van trekbewegingen langs de Hollandse kust, deelde eigenlijk iedereen in de vreugde. Al moesten 13 van de 169 telposten het zonder Aalscholvers stellen.

Hoe dan ook, één telpost stak er – net als vorig jaar - boven uit: Eemshaven. Hier werden 1.074 vogels genoteerd in 11 uur. Overige telposten met relatief veel Aalscholvers waren De Vulkaan 763 (11:27) en Het Hazewater (575; 10:00).

T.p.

Blijven er nog zo'n 752 Aalscholvers over die werden doorgegeven als zijnde ter plaatse, waarvan 561 vogels aanwezig waren op de Dilkensplas (Limburg).

10 Brandgans (29)

21.303

Trek

Nooit eerder vlogen er zoveel Brandganzen tijdens een Euro Birdwatch. En deze inspanning wordt meteen 'beloond' met een plekje in de Top Tien. Beste jaren waren tot nu toe 2013 (met 5.851 ex), 2016 (3.367) en 2014 (3.133). Daar gingen ze in 2019 dus flink overheen (zie ook figuur 7)!

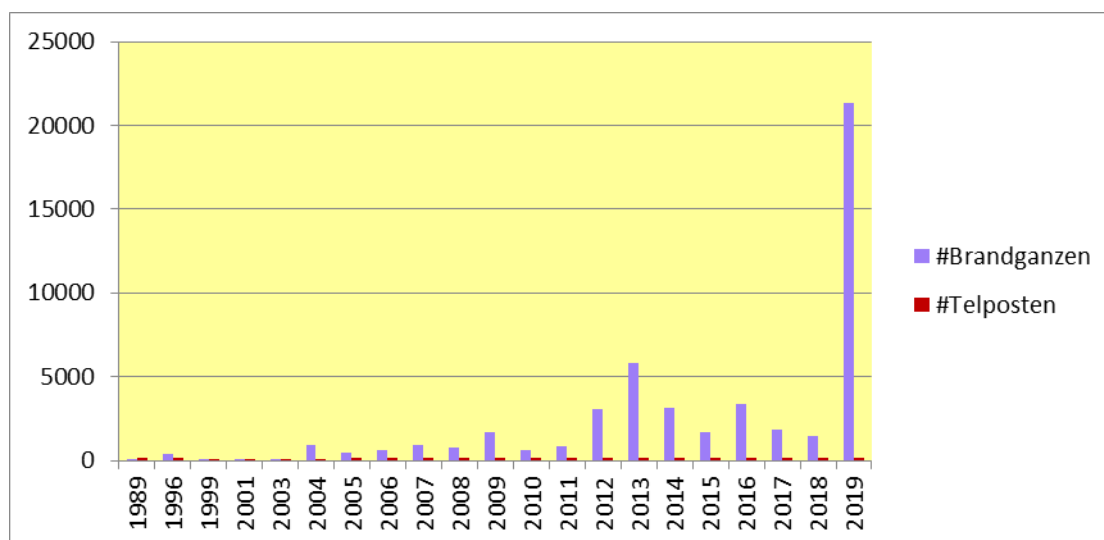

Fig. 7. Aantallen Brandganzen tijdens de Euro Birdwatch 1989-2019.

En net als bij de Kolgans geldt ook voor deze soort dat de Birdwatch samenviel met de eerste serieuze aankomst van onze wintergasten.

Dat laatste blijkt ook uit de top drie van telposten met de meeste Brandganzen, allen in het noorden gelegen (en deels waarschijnlijk ook 'elkaars' vogels tellend): Lauwersmeer/Kustweg: 10.167 (9:05 uur), Eemshaven: 6.234 (11:00) en Leeuwarderbos 440 (11:00).

T.p.

Natuurlijk hebben we in Nederland ook een broedpopulatie, en de grootste aantallen van de 3.604 Brandganzen die ter plaatse werden gemeld zijn waarschijnlijk ook daarvan afkomstig. Drie telposten waren verantwoordelijk voor de grootste groepen: 1.500 in Saetinghe, 1.168 bij Breskens en 700 bij Woudrichem (langs de Merwede).

6.5 Opvallende waarnemingen

Het was een goede **roofvogeldag** en gezien het weerbeeld is dat geen verrassing. Vrijwel alle roofvogels vlogen in bijzonder goede aantallen. Meerdere soorten braken zelfs records, soms met ruime cijfers. Dat geldt bijvoorbeeld voor de Sperwer (1.032; beste jaar ooit, na 915 in 1989), Blauwe Kiekendieven (52; beste jaar ooit, na 34 in 2013), Bruine Kiekendieven (277; beste jaar ooit, na 119 in 2014), Buizerd (7.571; beste jaar ooit, na 2.178 in 2014), Smelleken (104; beste jaar ooit, na 67 in 2018) en Rode Wouw (52; beste jaar ooit, na 50 in 2018). 26 Visarenden, 23 Boomvalken, twee Ruigpootbuizerds en negen Zeearenden (evenaring van het record uit 2012), en een Grauwe Kiekendief en zes Wespindieven tenslotte zijn ook mooie resultaten.

Vanaf de kusten werden daarnaast respectabele aantallen **zeevogels** doorgegeven. Met 332 getelde exemplaren deden Roodkeelduikers het bijvoorbeeld erg goed. Nooit eerder waren er zoveel gezien (record was 137 in 2017). En ook Zwarte Zee-eenden (2.797) noteerden een goed resultaat. Datzelfde geldt voor de 81 Visdieven, 26 Grote Jagers, 52 Kleine Jagers en de 517 Grote Sterns. Twee Middelste Jagers is gemiddeld, maar een Noordse Stern en twee Parelduikers zijn vrij uitzonderlijk. Met 88 exemplaren vlogen Jan van Genten gemiddeld en 135 Middelste Zaagbekken is ook een heel mooi aantal.

Gaaienregen

Maar hét verhaal van deze Birdwatch, en het najaar tot dan toe, zijn de fenomenale aantallen **Gaaien** die ons land binnenkwamen. Er werden op 5 oktober 17.943 als doortrekkers genoteerd, met nog 142 pleisterende vogels, waardoor het totaal op **18.085** komt. Dit betekent een 12e plaatsering op. Geen enkele eerdere editie van de Euro Birdwatch kan daar ook maar aan tippen. Het record stond op 4.186 in 2004, gevolgd door 2.834 in 2010 en 2.352 in 1996. Het totale aantal Gaaien van alle Birdwatch-evenementen staat op 34.038, met dus een belangrijk aandeel voor 2019!

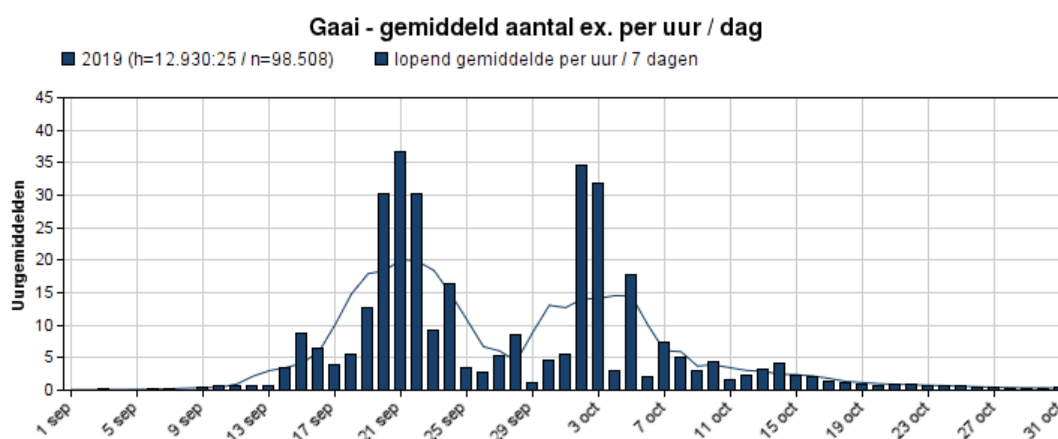

Fig. 7. Doortrekkpatroon van de Gaai in september-oktober 2019.

Najaar 2019 gaat dan ook de boeken in als één van de meest uitgesproken Gaaien-invasies in de database van trektellen.nl. In die periode sneuvelden dan ook bijna voortdurend telpost- en (landelijke) dagrecords, in twee golven (zie figuur 7).

De oorzaak daarvan zal een combinatie zijn van én een goed broedseizoen in de herkomstgebieden (ten oosten van ons?) én een slechte eikenmast aldaar, waardoor veel vogels zich gedwongen voelden om in beweging te komen. Het was hoe dan ook één van de smaakmakers deze herfst en Birdwatch.

Ook leverde deze Euro Birdwatch natuurlijk weer een aantal spreekwoordelijke '**krenten**' op in de vogelpap (naast eerdergenoemde schaarse soorten). Om te beginnen waren een Blauwstaart (De Vulkaan) en Kleine Burgemeester (Camperduin) 'nieuw' voor het evenement.

De Blauwstaart van telpost De Vulkaan, bij Den Haag (foto: Leo Boon).

Daarnaast werden o.a. 1.070 Grote Zilverreigers (2^e beste jaar), vier Roerdompen (evenaring van het record), tien Kraanvogels, zes Krooneenden, twee Steppekiekendieven, drie Houtsnippen, een Siberische Boompieper, vijf Roodkeelpiepers, een Dwerggors, zes Europese Kanaries, en 13 Bladkoningen en 11 Grote Piepers genoteerd. En natuurlijk zijn drie Roodpootvalken, een Zwarte Ooievaar, zes Velduilen, twee Middelste Bonte Spechten, drie Morinelplevieren, 21 Pontische Meeuwen (record), tien Geelpootmeeuwen, drie Bokjes, 30 Beflijsters, 18 Cetti's Zangers (record), 12 Strandleeuweriken, drie Buidelmezen, vijf Klapeksters en vijf Ortolanen het vermelden meer dan waard!

Ook een aantal **exoten** waren weer goed vertegenwoordigd, en dan vooral waterwild natuurlijk. De Nijlgans was de meeste getelde exoot met 1.461 exemplaren, gevolgd door de Grote Canadese Gans (1.256 ex.). Ook 19 Casarca's en een Kleine Canadese Gans horen waarschijnlijk in deze categorie ingedeeld te worden, want een wilde herkomst ligt niet meteen voor de hand. Voor de acht Zwarte Zwanen en 33 Halsbandparkieten die werden doorgegeven geldt zeker dat het exoten zijn. Tenslotte werd nog een 'escape onbekend' doorgegeven. Zie Bijlage 1 voor een overzicht van de aantallen getelde vogels per soort.

6.6 Europese resultaten

Dit keer namen 44 BirdLife-partnerorganisaties deel aan de Euro Birdwatch, en dat waren er meer dan gebruikelijk. Het gaat om de volgende landen:

Albanië, Azerbaidjan, België, Bosnië-Herzegovina, Bulgarije, Cyprus, Denemarken, Duitsland, Estland, Finland, Frankrijk, Georgië, Gibraltar, Griekenland, Hongarije, Italië, Kosovo, Kroatië, Litouwen, Luxemburg, Malta, Moldavië, Montenegro, Nederland, Noorwegen, Oekraïne, Oezbekistan, Oostenrijk, Polen, Portugal, Noord-Macedonië, Roemenië, Rusland, Servië, Slowakije, Slovenië, Spanje, Tsjechië, Turkije, Wit-Rusland, Zweden en Zwitserland.

In die landen werden samen 1.250 tellingen/activiteiten georganiseerd, waren ruim 30.000 mensen op pad en telden we met z'n allen meer dan 5 miljoen vogels. Nederland 'scoorde' trouwens de 3e positie als het gaat om de meeste getelde vogels. Eerste was Finland met 1.300.000 en tweede Zweden met 1.200.000 getelde vogels. Maar we hadden meer tellingen (169) dan bijna alle andere landen, op Rusland na (326 tellingen/activiteiten aldaar).

Groep lepelaars langs telpost De Puinhoop, Katwijk (foto: René van Rossum).

Bijzonderheden

In heel Europa vlogen de Brandganzen erg goed (vooral in het noorden, natuurlijk). Het is dan ook de meest getelde soort met 940.162 vogels, gevolgd door Houtduif (724.760) en Spreeuw (537.214). Bijzonderheden waren verder enkele Steppenkiekendieven, een Izabeltapuit in Finland, Aziatische Wespendif (Georgië), Grote Pijlstormvogel (Gibraltar), de tweede Bruine Klauwier ooit voor Zweden, en een Woudaap in Luxemburg. Ook was er in meerdere landen veel persaandacht voor het evenement.

7. Persaandacht

De birdwatch doet het eigenlijk altijd wel goed bij de pers. Deze editie was daarop geen uitzondering. Onze persvoorlichtster werden dus regelmatig gebeld door regionale kranten en radio- en televisieomroepen die vroegen om lokale contactpersonen. Zoals altijd hebben de deelnemende vogelwerkgroepen een conceptpersbericht gekregen dat ze naar eigen bevinden konden aanpassen en rondsturen.

Het evenement is dan ook een uitstekende manier om aandacht te vragen voor vogelbescherming (met een kleine 'v') in het algemeen en vogeltrek in het bijzonder. Ook blijkt het steeds weer een goede gelegenheid te zijn voor de deelnemende vogelwerkgroepen om zich (weer) eens op de kaart te zetten en publiciteit te genereren voor de eigen activiteiten.

Zoals gebruikelijk waren het vooral de regionale en lokale kranten, radio en TV die aandacht hadden voor het evenement, waaronder De Gelderlander, Leeuwarder Courant, Omroep Flevoland, Omroep Gelderland en RTV Utrecht. Ook meerdere nieuwssites, zoals nu.nl, rtlnieuws.nl, NOS.nl, AD.nl, en de Volkskrant had – naar aanleiding van de Birdwatch - een groot artikel over de vogeltrek in de zaterdageditie:

deVolkskrant

land, zijn op doorreis vanuit Noord-Europa en Rusland naar Zuid-Europa en Afrika

Bladkoning

Phylloscopus inornatus

Koperwiek

Turdus iliacus

Grote Pieper

Anthus richardi

En ook nog:

- Roodkeelpieper
- Beflijster
- Dwergmeeuw
- Goudplevier
- Houtduif
- Grote Gele Kwikstaart
- Smelleken

8. Bronnen

Buurma, L. S. & Kluiters, J. 1991. 183 x 12 uur Vogeltrek in Nederland: een verslag en een poging tot evaluatie van de Nationale Vogeltrekdag op zondag 8 oktober 1989. Rapport, Vogelbescherming Nederland, Zeist.

Huigen, P. & Lensink, R. 2000. Vogeltrek in Weer en wind: World Birdwatch 1999. Vogelbescherming Nederland, Zeist.

LWVT & SOVON. 2002. Vogeltrek over Nederland. Haarlem.

Ottens, G. 2004. Tellen van Schier tot Cadzand. Verslag van de World Birdwatch in Nederland op 2 oktober 2004.

Ottens, G. 2006. Alle vogels verzamelen! Verslag van de Euro Birdwatch in Nederland op 1 oktober 2005. Zeist.

Ottens, G. 2007. Vogelaars kijken met de wereld mee. Verslag van de World Birdwatch in Nederland op 7 oktober 2006. Zeist.

Ottens, G. 2008. Mistige morgen, schone dag. Verslag van de Euro Birdwatch in Nederland op 6 oktober 2007. Zeist.

Ottens, G. 2009. Vinken door het dak! Verslag van de World Birdwatch in Nederland op 4 oktober 2008. Zeist.

Ottens, G. 2010a. Trekvogels door het lint. Verslag van de Euro Birdwatch in Nederland op 3 oktober 2009. Zeist.

Ottens, G. 2010b. Na regen komt zonneschijn. Verslag van de Euro Birdwatch in Nederland op 2 oktober 2010. Zeist.

Ottens, G. 2018. 'Het vliegt als een malle!' Verslag van de Euro Birdwatch in Nederland op 5 oktober 2018. Zeist.

Ottens, G. & Troost, G. 2012. Zomer in oktober? Verslag van de Euro Birdwatch in Nederland op 2 oktober 2011. Zeist/Nijmegen.

Ottens, G. & Troost, G. 2013. Een typische herfstdag... Verslag van de Euro Birdwatch in Nederland op 6 oktober 2012. Zeist/Nijmegen.

Ottens, G. & Troost, G. 2014a. Ganzenspektakel. Verslag van de Euro Birdwatch in Nederland op 5 oktober 2013. Zeist/Nijmegen.

Ottens, G. & Troost, G. 2014b. Het dak gaat eraf! Verslag van de Euro Birdwatch in Nederland op 5 oktober 2014. Zeist/Nijmegen.

Ottens, G. & Troost, G. 2015. The year after... Verslag van de Euro Birdwatch in Nederland op 3 oktober 2015. Zeist/Nijmegen.

Ottens, G. & Troost, G. 2016. Overall Graspiepers! Verslag van de Euro Birdwatch in Nederland op 1 oktober 2016. Zeist/Nijmegen.

Ottens, G. & Troost, G. 2017. Verregende teldag? Verslag van de Euro Birdwatch in Nederland op 20 september 2017. Zeist/Nijmegen.

Dankwoord

Allereerst willen we hierbij natuurlijk de vele honderden enthousiaste tellers (verenigd in onderstaande **telposten**) bedanken die op zaterdag 5 oktober 2019 mee hebben geholpen om van deze Euro Birdwatch weer een succesvolle editie te maken!

Aamsveen, Aan de Majoor (Koningsbosch), Adriaan Tripbos (Sappemeer), Aetsveldsche polder (Nigtevecht), Afsluitdijk (Den Oever), Appelzak (Bath, Zeeland), Azewijnse Broek, Ballooerveld (Drenthe), Banisveld – Kampina, Beekbergerwoud (Apeldoorn), Beemsterweg (bij Doesburg), Bergen aan Zee, Berkheide (Katwijk), Biezenburcht (Harderbroek), Bloemendaal aan Zee, Boetelerveld (Raalte), Brandven (Kampina), Breskens, Breugelse Beemden (Nuenen), Brobbelbies-Noord (tussen Uden en Oss), Broekveld, Buitenpost, Buytenpark (Zoetermeer), Camperduin, Canisvliet binnenpolder (Sas van Gent), Castelreesche Heide, Castricum aan Zee (landtrek), Castricum aan Zee (zeetrek), De Banjaard (Noord-Beveland), De Berkel (Almen), De Blauwe Kamer, De Bloedberg (Monster), De Drieberg (Ede), De Gorzen (Ridderkerk), De Groote Peel, De Hamert, De Hoekse Sluis (Bergambacht), De Horde (Lopik), De Kollenberg (Sittard), De Lemelerberg, De Matjens, De Nek (Schellinkhout), De Nolle (Vlissingen), De Puinhoop (Katwijk), De Reten (Zundert), De Stokte (Dalfsen), De Uitkijk, De Vliet (Winterswijk), De Vulkaan (Den Haag), Diemerpark, Dordtse Biesbosch, Duurswouderheide (Bakkeveen), Dwingelderveld, Echtenerzand (Drenthe), Eemshaven, Eltenberg, Engbertsdijksvenen, Eurobirdwatch - Aanzet Brouwersdam Ouddorp, Eurobirdwatch - De Langakkers, Eurobirdwatch - De Putberg, Eurobirdwatch - De Wilck, Eurobirdwatch - Delta Schuitenbeek, Eurobirdwatch – Dilkensplas, Eurobirdwatch – Dilkenswaard, Eurobirdwatch – Dommelbeemden, Eurobirdwatch – Driehuizen, Eurobirdwatch – Hildsven, Eurobirdwatch - Hoge Nesselolder, Eurobirdwatch - IJssel-uiteerwaarden Nijenbeek, Eurobirdwatch – Itteren, Eurobirdwatch - Kwistbeekdal, Helden, Eurobirdwatch - Lagenwaardse Molen, Koudekerk a/d Rijn, Eurobirdwatch - Landje van Geijssel, Eurobirdwatch - Maasoevers Groeningen-Oeffelt, Eurobirdwatch – Meerlebroek, Eurobirdwatch - Onlanden Eelderdiep, Eurobirdwatch - Oostelijke Binnenpolder Tienhoven, Eurobirdwatch - Oude Vaart-Uffeltermade, Eurobirdwatch - Polder Maltha, Eurobirdwatch – Ransdalerveld, Eurobirdwatch - Sluizencomplex Sambeek, Eurobirdwatch - Sterrenwacht Lattrop, Eurobirdwatch – Takkenhoogte, Eurobirdwatch – Venebuurt, Eurobirdwatch – Vijlenerbos, Eurobirdwatch - Vogelwacht Trynwâlden, Eurobirdwatch – Zonzeel, Flaestoren Lage Mierde, Fort Maarsseveen (Maarssen), Groote Wielen, Havelandweg (Eibergen), Het Hazewater (Leusden), Heemtuin Muntendam, Heesselt Steenfabriek Hellegatsplaten (Ooltgensplaat), Het Oostermaet (bij Bathmen), Hooge Weide (Lochem), Hoogekampse Plas (De Bilt), Hooijdonk (Breda), Houten-Zuid, Huisduinen (zeetrek), IJmeerdijk (Almere), Jacobssteeg (De Bilt), Kinderdijk, Koornwaard (a/d Maas, Empel), , Korendijkse Slikken, Kruishaarsche heide, Kwintelooijen (bij Veenendaal), Laaxum (ZW-Friesland), Lauwersmeer/Kustweg, Leersumse Veld, Leeuwarderbos, Lettele, Loozerheide (bij Weert), Lührs (Rotterdam-Noord), Maasmond (Maasvlakte), Mantingerveld, Margarethapolder (Terneuzen), Mariapeel Meinweg/Wolfsplateau, Millingerwaard, Noordhout (Utrecht), Noordwijk, Oelemars (Lossen), Ottershagen (Lattrop), Parnassia (Kennemerduinen), Patersgronden/Groote Heide, Paterswoldse Meer, Pettemer Zeewering, Pijnacker-Zuid, Redichemse waard (Culemborg), Reigersbroek (Montfort), Rheden, Ruurlo/Kaapdijk, Schapeweimolen, Rijswijk (ZH), Slikken van de Heen, Springertuin (Ouddorp), Strabrechtse Heide, 't Hellegat, Tafelbergheide (Huizen), Treekerpunt (Utrecht), Twaalfmorgen (Reeuwijk), Uitkijkheuvel Bargerveen, Vijfhoek Diemen,

Vlagheide (Schijndel), Vogelhut Saeftinghe, Vreeswijk (Nieuwegein), Vuurtoren de Ven (Enkhuizen), Vuurtoren Vlieland, Waarden van Gravenbol (Wijk bij Duurstede), Warnsborn (Arnhem), Warnsveld, Weideveld (Bodegraven), Wekerom Vuilnisbelt, Westenschouwen, Westerslag (Texel), Wierdense Veld, Windesheim - Uiterwaarden Tichelgaten, Wormer en Jisperveld Noord (Jisp), Woudrichem Merwede, Yperenplas (Deventer), Zaans Rietveld (Alphen aan den Rijn), Zeegbos (Huissen), Zomerdijk - Drontermeer, Zuidpunt Hoekse Waard, Zuidveld - Sellingen (Gr.), Zutphen, Zwarte Pad (Scheveningen) en Zweefvliegveld Maldens Vlak (voorheen Mulderskop).

Daarnaast was de bereidwilligheid van verschillende fotografen - waarvan het werk is gebruikt - onmisbaar bij het opleuken van dit verslag. Hartelijk dank!

Bij Vogelbescherming Nederland waren vooral José van Doorn, Marieke Dijksman en Pien Eekhout weer erg behulpzaam om de organisatie vlekkeloos te laten verlopen. En zonder de hulp van Gerard Troost van trektellen.nl gaat de Euro Birdwatch niet eens door, dus dank!

Bedankt allemaal en graag tot volgend jaar!

Gert Ottens

Bijlage 1:**Totalen per soort van de Euro Birdwatch in Nederland, 5 oktober 2019**

Aalscholver	21.574		
Alk/Zeekoet	85	Gaai	18.085
anser spec.	2.474	gans spec.	3459
Appelvink	220	Geelgors	186
		Geelpootmeeuw	10
Baardman	177	Gekraagde Roodstaart	4
Barmsijs	55	Gele Kwikstaart	20
Beflijster	30	gele kwikstaart spec.	6
Bergeend	171	Gierzwaluw	1
Bladkoning	13	Glanskop	2
Blauwborst	1	Goudhaan	53
Blauwe Kiekendief	52	Goudplevier	2.223
Blauwe Reiger	972	Goudvink	79
Blauwstaart	1	Grasmus	1
Boerenzwaluw	17.579	Graspieper	24.203
Bokje	3	Grauwe Gans	22.084
Bontbekplevier	60	Grauwe Kiekendief	1
Bonte Strandloper	178	Groene Specht	9
Boomklever	8	Groenling	1.432
Boomkruiper	3	Groenpootruiter	36
Boomleeuwerik	894	Grote Bonte Specht	236
Boompieper	59	Grote Canadese Gans	1.256
Boomvalk	23	Grote Gele Kwikstaart	528
Bosgors	1	Grote Jager	26
Bosuil	7	Grote Lijster	448
Brandgans	21.303	Grote Mantelmeeuw	214
Brilduiker	9	grote meeuw spec.	10
Bruine Kiekendief	277	Grote Pieper	11
Buidelmees	3	Grote Stern	517
Buizerd	7.571	Grote Zaagbek	1
		Grote Zilverreiger	1.070
Casarca	19		
Cetti's Zanger	18	Halsbandparkiet	33
		Havik	52
Dodaars	7	Heggenmus	841
Drieteenmeeuw	1	Holenduif	1.955
Drieteenstrandloper	44	Houtduif	6.152
duiker spec.	14	Houtsnip	3
Duinpieper	1	Huismus	143
Dwerggors	1	Huiszwaluw	260
Dwergmeeuw	5		
		IJsduiker	1
eend spec.	11	IJsgors	23
Eider	52	IJsvogel	9
Ekster	127	jager spec.	1
escape onbekend	1	Jan-van-gent	88
Europese Kanarie	6		
Fazant	18	Kanoet	256
Fitis	2	Kauw	3.737
Fuut	48	Keep	36

Kemphaan	28	Patrijs	6
Kerkuil	1	pieper spec.	1
Kievit	15.797	Pijlstaart	732
Klapekster	5	Pimpelmees	3.399
Kleine Bonte Specht	3	Pontische Meeuw	21
Kleine Burgemeester	1	Purperreiger	4
Kleine Canadese Gans	1	Putter	1.483
Kleine Jager	52		
Kleine Karekiet	2	Raaf	38
Kleine Mantelmeeuw	1.692	Ransuil	1
Kleine Plevier	1	Regenwulp	2
Kleine Rietgans	506	rietgans spec.	425
Kleine Zilverreiger	20	Rietgors	2.364
Kleine Zwaan	7	Ringmus	1.261
Kluut	12	Rode Wouw	52
Kneu	10.232	Roek	1.031
Knobbelzwaan	443	Roerdomp	4
Kokmeeuw	26.498	Roodborst	137
Kolgans	11.6660	Roodborsttapuit	39
Koolmees	1.712	Roodkeelduiker	332
Koperwiek	20.924	Roodkeelpieper	5
Kraanvogel	10	Roodpootvalk	3
Krakeend	420	roodstaart spec	1
Kramsvogel	334	Rosse Grutto	6
Krooneend	6	Rotgans	1.325
Kruisbek	691	Ruigpootbuizerd	2
Kuifeend	583		
Kuifmees	3	Scholekster	228
		Siberische Boompieper	1
Lepelaar	1.195	Sijs	67.886
lijster spec.	86	Slechtvalk	72
		Slobeend	469
Matkop	4	Smelleken	104
Meerkoet	163	Smient	4.514
meeuw spec.	6	Sneeuwgorse	7
Merel	361	Soepgans	13
Middelste Bonte Specht	2	Sperwer	1.032
Middelste Jager	2	Spreeuw	228.396
Middelste Zaagbek	135	Staartmees	237
Morinelplevier	3	Stadsduif	4
		Steenloper	146
Nijlgans	1.461	Steenuil	1
Noordse Stern	1	steltloper spec.	19
Noordse Stern/Visdief	18	Steppekiekendief	2
		Stormmeeuw	4.889
Oeverloper	2	Strandleeuwerik	12
Oeverpieper	175		
Oeverzwaluw	31	Tafeleend	126
Ooievaar	102	Tapuit	17
Ortolaan	5	Tjiftjaf	178
		Tjiftjaf/Fitis	2
Paapje	5	Toendrarietgans	4.142
Parelduiker	2	Topper	25

Torenavalk	331
Tureluur	114
Turkse Tortel	67
valk spec.	1
Veldleeuwerik	12.186
Velduil	6
Vink	68.318
vink spec.	106
Visarend	26
Visdief	81
Vuurgoudhaan	11
Waterhoen	20
Waterpieper	26
Waterpieper/Oeverpieper	42
Waterral	6
Watersnip	1.396
Wespendief	6
Wilde Eend	788
Winterkoning	29
Wintertaling	470
Witgat	33
Witte Kwikstaart	3.859
witte kwikstaart spec.	493
Wulp	935
Zanglijster	39.851
Zeearend	9
Zeekoet	2
Zilvermeeuw	1.087
Zilverplevier	33
Zomertaling	1
zwaan spec.	3
Zwarte Kraai	1.028
Zwarte Mees	239
Zwarte Ooievaar	1
Zwarte Roodstaart	12
Zwarte Ruiter	14
Zwarte Specht	4
Zwarte Stern	9
Zwarte Zee-eend	2.797
Zwarte Zwaan	8
Zwartkop	15
Zwartkopmeeuw	9